

Alueiden komitean lausunto aiheesta Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuodesta (2008)

(2006/C 206/08)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuodesta (2008), KOM(2005) 467 lopullinen,

ottaa huomioon komission 16. marraskuuta 2005 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 128 artiklan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon työvaliokuntansa 12. huhtikuuta 2005 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 151 artiklan, jonka mukaan ”yhteisö ottaa kulttuuriin liittyvät näkökohdat huomioon muiden tämän sopimuksen määräysten mukaisessa toiminnassaan, erityisesti kulttuuriensa monimuotoisuuden vaalimiseksi ja edistämiseksi”,

ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 22 artiklan, jonka mukaan ”unioni kunnioittaa kulttuurista, uskonnollista ja kielellistä monimuotoisuutta”,

ottaa huomioon 20. lokakuuta 2005 tehdyn kulttuurisisältöjen ja taiteellisten ilmaisumuotojen monimuotoisuuden suojelamista koskevan UNESCON yleissopimuksen,

ottaa huomioon ”kulttuuri, koulutus ja tutkimus” -valiokunnan maaliskuun 1. päivänä 2006 hyväksymän lausuntoluonnoksen (CdR 44/2006 rev. 1), jonka esittelijä oli Szirákin kaupunginjohtaja András Mátis (HU, UEN-EA).

hyväksyi 26.-27. huhtikuuta 2006 pitämässään 64. täysistunnossa (huhtikuun 27. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

1. Johdanto

ja uudet muuttovirrat, suurempi kauppaan, koulutukseen ja vapaa-aikaan liittyvä vaihtotoiminta muun maailman kanssa sekä globalisaatio yleisesti ja näiden kaikkien yhteisvaikutus ovat lisänneet kansalaisten välistä vuorovaikutusta Euroopassa.

Alueiden komitea

1.1 **korostaa**, että Euroopan vahvuus on sen monimuotoisuudessa. Kulttuurisen, kielellisen, etnisen ja uskonnollisen monimuotoisuuden kunnioittaminen on Euroopan integraatio-prosessin peruseräitä. Integraatiossa ei ole kyse erojen poistamisesta tai yhtenäisen identiteetin luomisesta vaan entistä laajemman yhteistyön ja keskinäisen ymmärryksen edistämistä Euroopan kansojen keskuudessa.

1.2 **toteaa**, että siirtolaisuus on Euroopan unionissa nykyisin tärkeä ilmiö. Julkishallinnon eri tasojen on hyödynnettävä kaikkia käytettävissään olevia välineitä, jotta maahanmuuttajista voitaisiin ammentaa kulttuurienvälisestä vuorovaikutusta ja jotta he kotoutuisivat täysin yhteiskuntaamme.

1.3 **toteaa**, että Euroopan unionin peräkkäiset laajentumiset, sisämarkkinoista johtuva liikkuvuuden lisääntyminen, vanhat

1.4 **on tyytyväinen** Euroopan komission aloitteeseen nimeätä vuosi 2008 Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuodeksi ja kannattaa teemavuoden keskeistä tavoitetta saada Euroopan kansalaiset ja kaikki Euroopan unionissa asuvat tietoisiksi Euroopan yhteisistä arvoista ja siitä, miten tärkeää on kehittää aktiivista ja avointa Euroopan kansalaisuutta, johon liittyy kulttuurisen monimuotoisuuden tunnustaminen ja joka perustuu Euroopan unionin yhteisten arvojen kunnioittamiselle. Kulttuurienväliselle vuoropuhelulle omistettu teemavuosi on ainutlaatuinen väline kansalaisten saamiseksi mukaan toimintaan, sikäli kun kulttuurienvälisellä vuoropuhelulla tarkoitetaan vuoropuhelua, johon kaikki yhteiskunnalliset tahot ja toimijat voivat osallistua.

1.5 **pitää myönteisenä** sitä, että ehdokasmaat ovat tiiviisti mukana teemavuoden toteutuksessa muiden kulttuurienvälisistä vuoropuhelua edistävien aloitteiden välityksellä. AK **kannattaa** niin ikään ajatusta siitä, että pyritään varmistamaan täydentävyys teemavuoden sekä niiden kulttuurienvälisistä vuoropuhelua edistävien aloitteiden välillä, joita toteutetaan EFTA-maiden, Länsi-Balkanin maiden sekä Euroopan naapuruuspolitiikan piiriin kuuluvien kumppanuusmaiden kanssa.

1.6 **korostaa**, että paikallis- ja alueviranomaisilla on

- merkittävät toimivaltuudet edistää kulttuuritoimintaa ja kulttuurienvälisestä vuoropuhelua ja että niillä on suuri vastuu EU:n kulttuurikirjon muokkaajina ja tukijoina sekä unionissa asuvien eri väestöryhmien kotouttajina yhteiskuntaan
- keskeinen rooli hyvien käytänteiden levittämisessä ja noudattamisessa sekä kokemustenvaihdossa tällä alalla, etenkin koska ne koordinoivat moniulotteisia paikallisia ja alueellisia kulttuurialan verkostoja, joissa on mukana kaikkien asianomaisten alojen toimijoita.

2. Kulttuurienvälisen vuoropuhelun merkitys

Alueiden komitea

2.1 **toistaa**, että Euroopan integraatioprosessin perustava periaate on kulttuurisen monimuotoisuuden kunnioittaminen ja edistäminen. Kulttuurinen monimuotoisuus on rikkauden lähde, joka tulee säilyttää, ja sen hyviä puolia yhtenä Euroopan identiteetin pääpiirteistä tulee korostaa. Kulttuurienvälinen vuoropuhelu on sen vuoksi keskeinen väline kulttuurisen moninaisuuden ymmärryksen edistämiseksi.

2.2 **painottaa**, että kulttuurienvälinen vuoropuhelu voi edistää varsinkin kulttuuriperinteiden, uskonnollisten tapojen ja historian ymmärtämistä. Se voi niinkään ehkäistä kulttuurista välinpitämättömyyttä ja kulttuurin laimentumista sekä epäsoosiaalista käyttäytymistä lietsovien rasististen ja muukalaisvihamielisten asenteiden lisääntymistä. AK toistaa, että kulttuurienvälisestä yhteistyöstä tulee lisätä sen varmistamiseksi, että kulttuurierot auttavat vahvistamaan ja yhdistämään monikielisen ja monikulttuurisen Euroopan kansoja.

2.3 **korostaa**, että kulttuurienvälinen vuoropuhelu muun muassa auttaa jarruttamaan eräiden yhteiskuntaryhmien radikalisoitumista.

2.4 **painottaa**, että komitea haluaa erityisesti tukea maahanmuuttajien nykyistä tehokkaampaa kotoutumista.

2.5 **painottaa**, että kulttuurienvälinen vuoropuhelu voi auttaa juurruttamaan yhteisvastuullisuuden, suvaitsevaisuuden, demokratian ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämisen kaltaisia yksityiselämän sekä sosiaalisen ja yhteiskuntaelämän perusarvoja. Kulttuurienvälinen vuoropuhelu voi edistää kykyä viestiä eri kulttuuriryhmien välillä ja osallistua yhteiskuntaelämään. Tällainen vuoropuhelu on elintärkeää, sillä rasismi, muu-

kalaisviha ja jännitteet ovat kasvussa. Oikeus erilaisuuteen ei saa johtaa erilaisiin oikeuksiin.

2.6 **huomauttaa**, että kulttuurienvälinen vuoropuhelu voi auttaa vähentämään heikommassa asemassa olevien yhteiskuntaryhmien ja erityisesti maahanmuuttajien sosiaalista syrjäytymistä, eristäytymistä ja marginalisoitumista. Kulttuuri ja kulttuuritoimintaan osallistuminen voivat tarjota näille ryhmille uusia mahdollisuuksia vahvistaa identiteettiään ja omanarvontuntoaan sekä parantaa asemaansa yhteiskunnassa.

2.7 **kehottaa** helpottamaan pysyvästi kulttuurienvälisestä vuoropuhelusta ja siihen liittyviä toimia paikallishallinnossa, jotta voidaan tukea olemassa olevia aloitteita ja vahvistaa kulttuurivaihtoa kansalaisten tasolla eri toimien avulla muun muassa kulttuurin, urheilun ja nuorisotyön aloilla.

2.8 **kehottaa** kiinnittämään entistä enemmän huomiota kulttuurin horisontaaliseen valtavirtaistamiseen kaikilla poliittikanaloilla, erityisesti koulutusalaalla sekä sosiaali- ja työllisyyspolitiikassa ja urheilussa.

3. Paikallis- ja alueviranomaisten tehtävä kulttuurienvälisen vuoropuhelun tukemisessa

Alueiden komitea

3.1 **kehottaa** edistämään harvinaisia sekä alueellisia kieliä Euroopassa sekä eräiden pienten jäsenvaltioiden kieliä.

3.2 **korostaa**, että koska paikallis- ja alueviranomaiset ovat lähellä kansalaisia, ne ovat strategisesti erittäin edullisessa asemassa vastaamaan unionin eri kulttuuriryhmien erityistarpeisiin ja -vaatimuksiin ja saamaan paikallis- ja alueyhteisöt tehokkaasti liikkeelle edistämään kulttuurienvälisestä vuoropuhelusta.

3.3 **katsoo**, että etenkin paikallis- ja alueviranomaisten tulisi osallistua aktiivisesti teemavuoden toteuttamiseen ja toteuttaa erityisesti tiedotuskampanjoja paikallis- ja aluetasolla. Koska paikallis- ja alueviranomaiset ovat lähellä paikallisyhteisöjä ja edustavat niitä, niillä on ainutlaatuiset mahdollisuudet varmistaa mahdollisimman hyvät osallistumismahdollisuudet erityisesti niihin toimiin, jotka on suunnattu ”muuta heikommassa asemassa” oleville ryhmille. Ne voivat näin ollen parhaiten varmistaa tarjoutuvien mahdollisuuksien mahdollisimman tehokkaan hyödyntämisen.

3.4 **tähdentää**, että kansainvälisen diplomatian tason on lisäksi erittäin tärkeää, vaikkakin ehkä myös monimutkaista, laatia alue- ja paikallistasolla sääntöjä ja ohjelmia sosiaalisen ja kulttuurisen syrjäytymisen torjumiseksi.

3.5 **korostaa**, että kulttuurienvälisen vuoropuhelun tehokkaaseen edistämiseen tarvitaan alue- ja paikallistason yhteistyötä, johon asianomaiset toimijat ja erityisesti (työmarkkinaosapuolet, oppilaitokset, kansalaisjärjestöt, nuorison liikunta- ja kulttuurijärjestöt sekä uskonnolliset järjestöt) osallistuvat ruohonjuuritasolla.

3.6 **korostaa** kansainvälisellä tasolla käytävän kulttuurienvälisen vuoropuhelun kasvavaa merkitystä.

3.7 **painottaa** tässä yhteydessä 20. lokakuuta 2005 tehdyn kulttuurisisältöjen ja taiteellisten ilmaismuotojen monimuotoisuuden suojelemista koskevan UNESCON yleissopimuksen merkitystä. Sopimuksessa on ensimmäistä kertaa saavutettu yhteisymmärrys joukosta kulttuurista monimuotoisuutta koskevia suuntaviivoja ja lähestymistapoja mm. kauppapoliittisten päätösten yhteydessä. Sopimuksella luotiin myös perusta uudelle yleiselle kulttuurialan hallintopilarille.

3.8 **arvostaa** myös Anna Lindh Euro-Mediterranean Foundation for the Dialogue between Cultures -säätiön työtä ja toivoo, että paikallis- ja alueyhteisöt kutsutaan osallistumaan säätiön toimintaan.

3.9 **korostaa**, että olemassa olevat alueiden tai kuntien yhteistyöohjelmat ja ystävyydekaupunkitoiminta ovat rikastuttaneet merkittävästi kuntien ja kaupunkien välistä kulttuuriyhteistyötä.

3.10 **korostaa**, että paikallis- ja alueviranomaiset voivat osaltaan edistää kulttuurienvälisiä vuoropuhelua, jota kehitetään koordinoitusti muiden politiikka-alojen kanssa. Näitä aloja ovat esimerkiksi koulutus, yrittäjyys ja työllisyysstrategiat.

3.11 **korostaa**, että kaikkien edellä mainittujen kulttuurienväliseen vuorovaikutukseen liittyvien toimien ohella Euroopan unioni perustuu kaikille eurooppalaisille yhteisiin kulttuuri-elementteihin, jotka ovat peräisin omista perinteistämme ja muodostavat yhdessä nk. eurooppalaisen kulttuurin.

4. Erityisiä ehdotuksia

Alueiden komitea

4.1 **kehottaa** järjestämään teemavuoden tapahtumat siten, että sen aikana hyväksi havaitut seikat voidaan analysoida perusteellisesti, ja kehittää siten paikallis- ja alueviranomaisille viestintä- ja tietojenvaihtoväline.

4.2 **suositaa** tiivistämään teemavuonna kaikkien kansalaisten vuorovaikutusta ja avointa keskustelua EU:ssa Euroopan integraation arvojen ja perusajatuksen edistämiseksi. Komitea

huomauttaa vielä, että pelkkä menestystarinoiden korostaminen ei riitä, vaan se haluaa mallin, jonka avulla toimivia vaihtokäytänteitä voidaan toteuttaa keskipitkällä aikavälillä.

4.3 **kehottaa** Euroopan komissiota ottamaan esim. kulttuurienvälisiä vuoropuhelua koskevan Kulttuuri 2007 -ohjelman kaltaisissa pitkäjänteisissä ohjelmissa huomioon teemavuodesta saadut kokemukset.

4.4 **kehottaa** jäsenvaltioita tämän vuoksi sisällyttämään kansanedustuslaitostensa ja alueellisten parlamenttiansa lainsäädäntötyöhön kulttuurienvälisiä vuoropuhelua ja siihen liittyvää ohjelmaa koskevia kysymyksiä, erityisesti julkista koulutusjärjestelmää, kulttuuriasioita ja kansalaisaloitteita koskevan lainsäädännön yhteydessä.

4.5 **kehottaa** Euroopan komissiota konkretisoimaan yhteisön tason toimien sisältöä (toimet A ja B) sekä tarjoamaan yksityiskohtaista tietoa käytettävissä olevista välineistä.

4.6 **paneelimerkille**, että luonnoksen liitteessä selostetun resurssien jakautuman mukaan suuri osa teemavuoden ehdoteista määrärahoista on osoitettu merkittävälle unionitason toimille (8 suunniteltua toimea – toimi B). AK kehottaa kiinnittämään enemmän huomiota erityisesti paikallis- ja aluetasolla toteutettaviin pienimuotoisiin toimiin, joilla on kestäviä tuloksia ja kerrannaisvaikutuksia yhteisöissä ja jotka voivat tuottaa merkittävää lisäarvoa EU:n kulttuuritoimintaan. Monet uusia uria aukovat, pienehköt paikalliset aloitteet jäävät toteuttamatta resurssien puutteen takia. AK suosittaakin, että teemavuoden yhteydessä painotettaisiin pienehköjä paikallisia aloitteita, ja kehottaa varmistamaan, että ne saavat asianmukaisen rahoitustuen.

4.7 **kehottaa** tukemaan Euroopan muuttoliikkeiden verkoston toimintaa. Muuttoliikkeiden verkosto on foorumi, joka mahdollistaa EU:n laajuisen keskustelun maahanmuutosta ja maahanmuuttajaryhmien syrjäytymisestä. Näin voidaan torjua kulttuurisia väärinkäsityksiä sekä jakaa poliittisille päättäjille ja suurelle yleisölle tietoa alan kysymyksistä.

4.8 **kehottaa** tunnustamaan paikallisyhteisöjen sosiaalisten verkostojen merkityksen kulttuurienvälisen vuoropuhelun keskeisenä yhteyslinkkinä sekä liikkeellepanevana ja kantavana voimana.

4.9 **korostaa**, että paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen teemavuoden toteutukseen vaikuttaa tehokkaimmalta keinolta varmistaa, että teemavuosi tavoittaa Euroopan kansalaiset. Paikallisen ja alueellisen ulottuvuuden sisällyttäminen teemavuoteen on sen onnistumisen perusedellytys.

4.10 **kehottaa** Euroopan komissiota kutsumaan paikallis- ja alueviranomaiset mukaan teemavuoden ja erityisesti paikallis- ja aluetason tiedotuskampanjoiden toteuttamiseen.

4.11 **kehottaa** tukemaan ensisijaisesti ohjelmia, joiden taiteellinen lähestymistapa on laaja-alainen ja joiden yhteydessä esitellään rinnakkain eri taidelajeja (mahdollisesti yhtenäisen näkemyksen mukaisesti).

4.12 **kehottaa** Euroopan komissiota liittämään teemavuoteen 2008 ytimekkään viestin tai tiiviin ydinajatuksen, jotta kaikki Euroopan kansalaiset ymmärtäisivät tunnuslauseen

”moninaisuudessaan yhtenäinen”. Lisäksi komitea **kehottaa** tukemaan erityisesti hankkeita, joiden päätavoitteena on Euroopan yhteisten kulttuuriperinteiden kartoittaminen tai joihin liittyy tämänsuuntaisia tulevaisuudensuunnitelmia.

4.13 **kehottaa** arvioimaan kulttuurienväliseen kotoutumiseen tähtääviä toimia, joita yhteisön toimielimet toteuttavat kulttuurienvälisenä teemavuonna, ja tutkimaan, miten toimet edistävät kulttuurin avulla maahanmuuttajien kotoutumista yhteiskuntaan ja auttavat siirtolaisia olemaan Euroopalle pikemminkin rikkaus kuin ongelma.

5. Alueiden komitean suositukset

Suositus 1

5 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
<p>5 artikla</p> <p>Jäsenvaltioiden yhteistyö</p> <p>Kukin jäsenvaltio nimeää kansallisen koordinoitielimen tai vastaavan hallintoelimen, jonka tehtävänä on organisoida osallistuminen Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuoteen. Kukin jäsenvaltio varmistaa, että kyseinen elin ottaa asianmukaisella tavalla mukaan eri sidosryhmät kulttuurienväliseen vuoropuheluun kansallisella tasolla. Kyseinen elin varmistaa teemavuoteen liittyvien toimien koordinoinnin kansallisella tasolla.</p>	<p>5 artikla</p> <p>Jäsenvaltioiden yhteistyö</p> <p>Kukin jäsenvaltio nimeää kansallisen koordinoitielimen tai vastaavan hallintoelimen, jonka tehtävänä on organisoida osallistuminen Euroopan kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuoteen. Kukin jäsenvaltio varmistaa, että kyseinen elin ottaa asianmukaisella tavalla mukaan eri sidosryhmät kulttuurienväliseen vuoropuheluun kansallisella tasolla, paikallis- ja alueviranomaiset mukaan luettuna. Kyseinen elin varmistaa teemavuoteen liittyvien toimien koordinoinnin kansallisella tasolla.</p>

Bryssel 27. huhtikuuta 2006

Alueiden komitean
puheenjohtaja
Michel DELEBARRE